

ZIBERKAZETARITZA IDAZKERA

2018/2019

Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatea
ainara.larrondo@ehu.eus – Kazetaritza II Saila

I. Atala

Ziberkazeta-mezua eta bere ezaugarri oinarriak

Ziberkazetaritzaren estiloa eta bereizgarri narratiboak

- 1990eko hamarkadaren erdialdean, ziberhedabideek prentsaren estiloa mailegatu zuten
- Ziberkazetaritzak **prentsaren, irratia**ren eta **telebistaren komunikazio-gaitasunak gaitzen** dituen **hizkuntza** edo Internetetik kanpo ezinezkoa den **sistema diskurtsibo** berezi bat garatu du

Ziberkazetaritzaren estiloa eta bereizgarri narratiboak

- Kontaketa mota hau ondorengo bereizgarriak ditu:
 - **Hipertestuala** da (irakurketa ez-sekuentziala ahalbidetzen du)
 - **Multimedia** da (testua, audioa, irudia, bideoa eta 3D erabiltzen ditu)
 - **Interaktiboa** da (elkarreragina hainbat modutan bultzatzen du)

Ziberkazetaritzaren estiloa eta bereizgarri narratiboak

- **Hipertestualitatea**
- **Multimediatasuna**
- **Interaktibotasuna/elkarreragina**

** Ez dira errealitate independenteak, erlazionatuta daude

Ziberkazetaritzaren estiloa eta bereizgarri narratiboak

- Adierazpen modu berri honek kazetaritza-testu klasikoaren izaera aldatu du
- Eredu narratibo edo **genero eksklusiboak** sortuz.
- Kazetaritza-generoen **sailkapen klasikoa mantendu** arren (informazio-generoak, interpretazio-generoak eta iritzi-generoak), tipologia berriak sortu dira
 - *Informazio-hipertestuak* (albistea, erreportajea...),
 - *Multimedia-generoak* (erreportajea eta infografikoa)
 - *Genero interaktiboak edo dialogikoak* (elkarrizketa interaktiboa).

Ziberkazetaritzaren estiloa eta bereizgarri narratiboak

- Ziberkazetaritzaren hizkuntzak, prototipo berriak agerrarazi ez ezik, ohiko generoen funtzioa aberastu ere egin du
- Zertarako da genero bakoitza? Zergatik aberasten dira generoen funtzioak?
- Internetek **kontatzeko formulak** edo mekanismoak aldatu ditu

Hipertestualitatea

Hipertestualitatea

- Sarearen ahalmen erabakigarriena
- Zatituta eta atal askotako osatutako diskurtsoak sortzeko ahalmena da. Zatiak hiperloturen bidez lotzen dira. Diskurtso edo testu mota horiek **HIPERTESTUAK** dira
- Unitate edo zati horiek testualak, ikus-entzunezkoak eta grafikoak izan daitezkeenez, **HIPERMEDIA** hitza erabili ohi da.
- Irakurleari dagokio zati horiek elkartzea kazetariak aurrez prestatutako hiperloturen bidez

Hipertestualitatea

- Elkarrekin lotu daitezkeen informazio-zatiei **nodo** deritze
- Elkarrekin lotzeko elementu nagusia (hiper)loturak edota estekak dira (*linkak*)
- Hipertestu edo hipermedia diskurtso baten osagai nagusiak nodoak eta estekak dira

Nodoa: hiperloturen bidez esteka daitekeen edozein informazio zati.

Lotura: informazio zatien arteko elkarketa

Hipertestualitatea

- ** Loturak estrategikoki pentsatu behar dira diskurtso koherente bat antolatzeko, kontuan hartuz loturen eskaintza baten aurrean erabiltzaileak bata edo bestea aukera dezakeela.
- Hipertestuak **interakzioa dakar berekin** (inplizituta). Interaktibotasun selektibo bati esker, erabiltzaileak gustuko dituen loturak aukera dezake (*klik* eginez).

Hipertestualitatea

- Hipertestuaren ideiaren jatorria: Vannovar Bush-ek idatzitako “As we may think” artikulua. Atlantic Monthly izeneko aldizkarian argitaratuta, 1945ean
- Bush-ek edukiera handiko sistema edo makina bat imajinatu zuen, gordetako informazioa erraz erlazionatzeko: **MEMEX** (MEMory EXtension)
- Ted Nelson-ek **Xanadu** izeneko memoria-sistema proposatu, informazio-sare erraldoia munduko altxor literario eta zientifiko guztiak gordetzeko (1965. urtean)

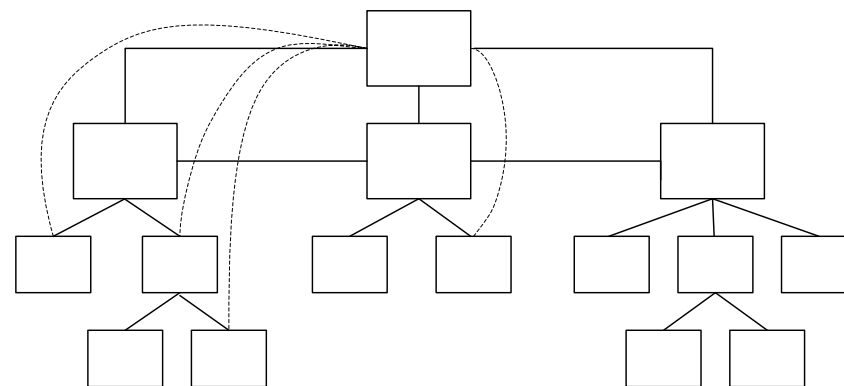
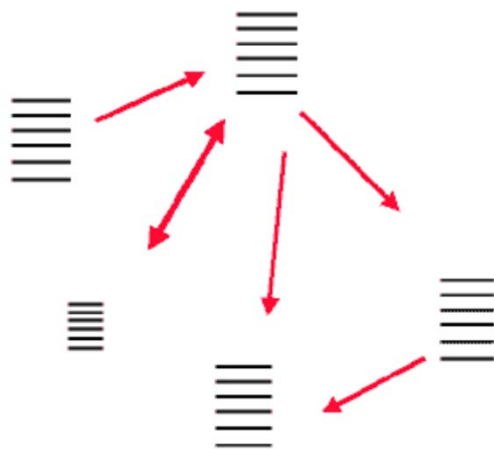
Hipertestualitatea

- MEMEXen eta Xanaduren proiektuak ez ziren inoiz martxan jarri
- World Wide Web (1991.urtean) HTML (Hypertext Markup Language) **Tim Berners-Lee** zientzilariak asmatutakoa
- Gaur arte egindako hipertestu ezagunena da
- Hipertestu sistema handiak eta txikiak (albistea, erreportajea...)

Hipertestualitatea

Hipertestua **informazioaren egitura antolatzaile bezala**
(Sakontasuna)

Hipertestualitatea

- Albiste hipertestualaren egitura eta osagaiak: SAKONTASUN MAILAK

1. Maila = homepage; azala

- **Titulua** + lehenengo paragrafoa edo azalpen laburra + lotura gehigarriak edo osagarriak (bideoak, aurreko albisteak, etab.)

2. Maila = albistearen gorputza

- Titularra + lehenengo paragrafoa + informazio osoa, lotura gehigarriak edo osagarriak (bideoak, aurreko albisteak, etab.)

3. Maila

Lehenengo maila

Bigarren maila

1

Bideko esteka

2

Tituluzko esteka

3

Sakontzeko estekak

POLITIKA - EUSKO JAURLARITZA

Hezkuntza eragileek 'Gizalegez' bizikidetzarako akordioa babestu dute

ERREDAKZIOA

Jauriaritzak bultzatutako akordioak Euskadiko hezkuntza alorreko erakundeen babesa jaso du, baina ez du ELA, LAB eta STEE-EILAS sindikatuen...

Erlazionatutako edukiak:

- Fernandez: 'Bakerako lantaldeak aurrera egingo du, oztopoak oztopo'
- Hezkuntza eragileek 'Gizalegez' bizikidetzarako akordioa babestu dute

POLITIKA - EUSKO JAURLARITZA

Hezkuntza eragileek 'Gizalegez' bizikidetzarako akordioa babestu dute

ERREDAKZIOA 2013/10/01

Jauriaritzak bultzatutako akordioak Euskadiko hezkuntza alorreko erakundeen babesa jaso du, baina ez du ELA, LAB eta STEE-EILAS sindikatuen sinadura lortu.

Gomendatu Bidali 2 lagunek gomendatzen dute. Izena eman zure adiskideek gomendatzen dutena kустeko.

Tweet 1 Partekatu 1 Iruzkinak

ALBISTEAK (1)

Fernandez: 'Bakerako lantaldeak aurrera egingo du, oztopoak oztopo'

BIDEOAK (1)

Hezkuntza eragileek 'Gizalegez' bizikidetzarako akordioa babestu dute

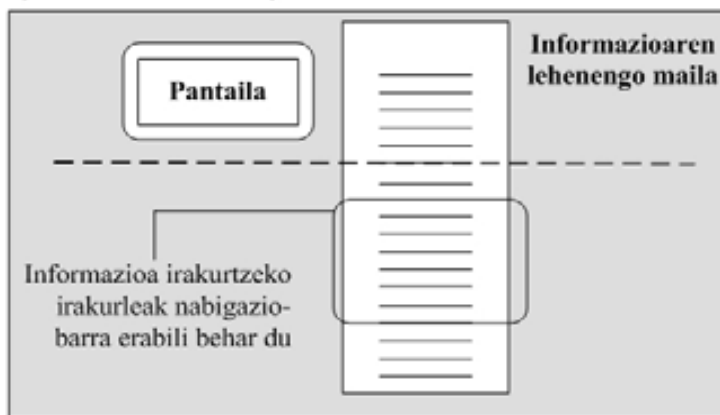
Hezkuntza alorreko euskal eragileek bizikidetzeta-hezkuntzaren oinarriak ezartzen dituen hitzarmena sinatu dute gaur Donostian. Itunaren helburu nagusiak "bake-kulturaren sustapenak" bultzatzea eta "gatazka suntsitzaleak" aurreikustea dira, Jonan Fernandez Bake eta Bizikidetzako Idazkari nagusiak azaldu duenez.

Jauriaritzak bultzatutako akordioak Euskadiko hezkuntza alorreko erakundeen babesa jaso du, baina ez du ELA, LAB eta STEE-EILAS sindikatuen sinadura lortu.

Euskal Autonomia Erkidegoko hiru unibertsitateen errektoreak, Iñaki Goitzelaia (EHU), Jose Maria Guibert (Deusto) eta Iosu Zabala (Mondragon) ekitaldian izan dira, Arantza Aurrekoetxea Hezkuntza sailburuarekin eta Jonan Fernandezekin batera.

Sakontzeko estekak

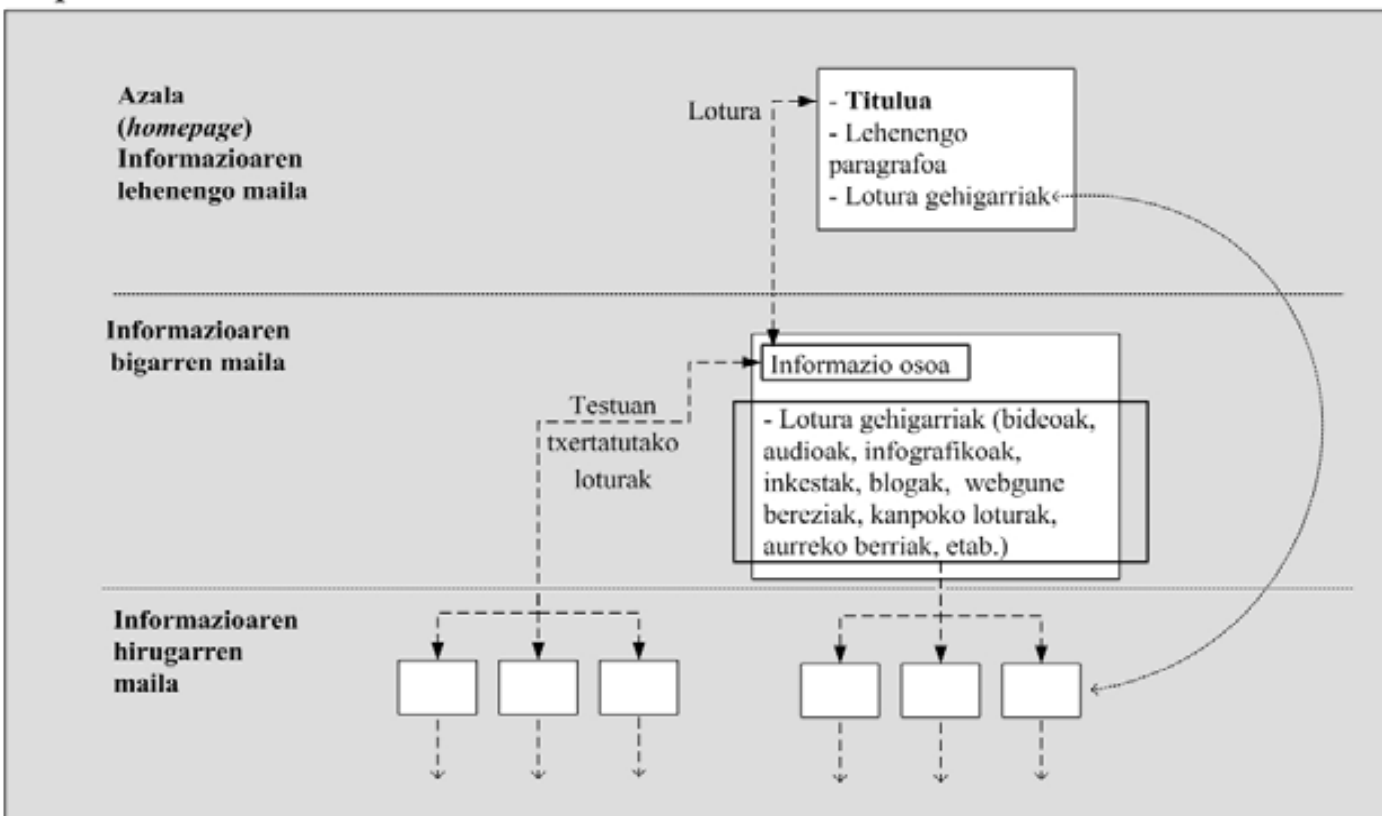
Ohiko testua (narrazio lineala) Interneten

Ohiko testua (narrazio lineala)

Hipertestua

Lotura motak (kazetaritzan)

Kokapena

- Testuan txertatuak
 - Testutik kanpoan
- Zerrendak*

Helbidea

- Barruko loturak
- Kanpoko loturak

Helburua

- Erlazionatutako loturak (sakontzeko)
- Aurreko egunean argitaratutako informazioa; egun berean argitaratutako informazioa
-
- Iturriak aipatzeko loturak
 - Sare sozialak, etab.
 - Interaktiboak

Lotutako edukiaren forma

- Albisteak
- Erreportaiak
- Foroak, blogak, chatak, etab
- Iritzi-generoak

Lotutako edukien formatua

- Testua
- Irudia
- Audioa
- Bideoa
- Grafikoa

Nola erabiltzen dute kazetariak hipertestua?

Kazetaria = eduki sortzailea; kudeatzailea

- HTML Kodea
- WYSIWYG (*What You See is What you Get*) Editoreak
- Edukiak kudeatzeko programak (**Content Manager System, CMS**)

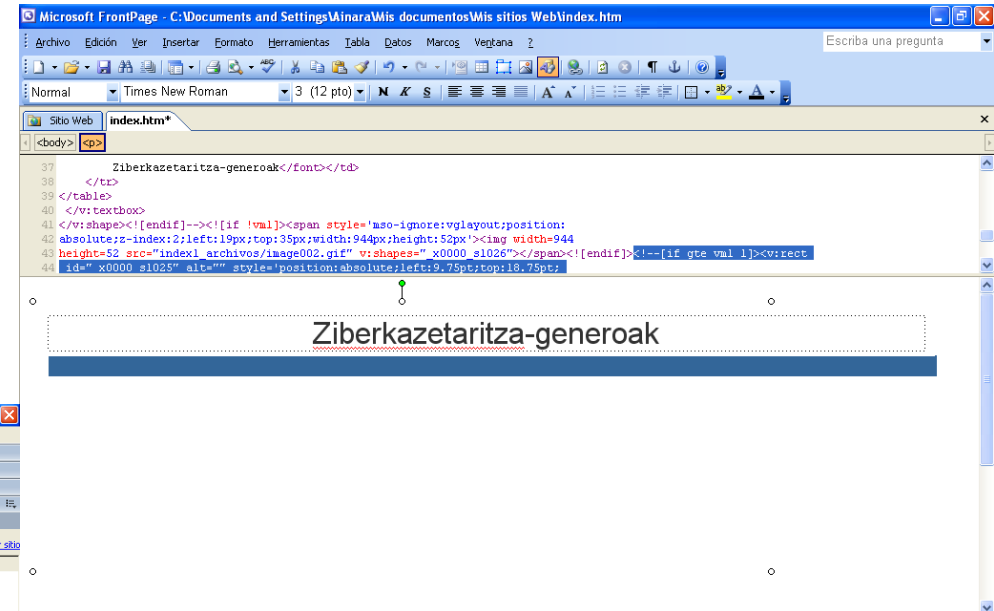
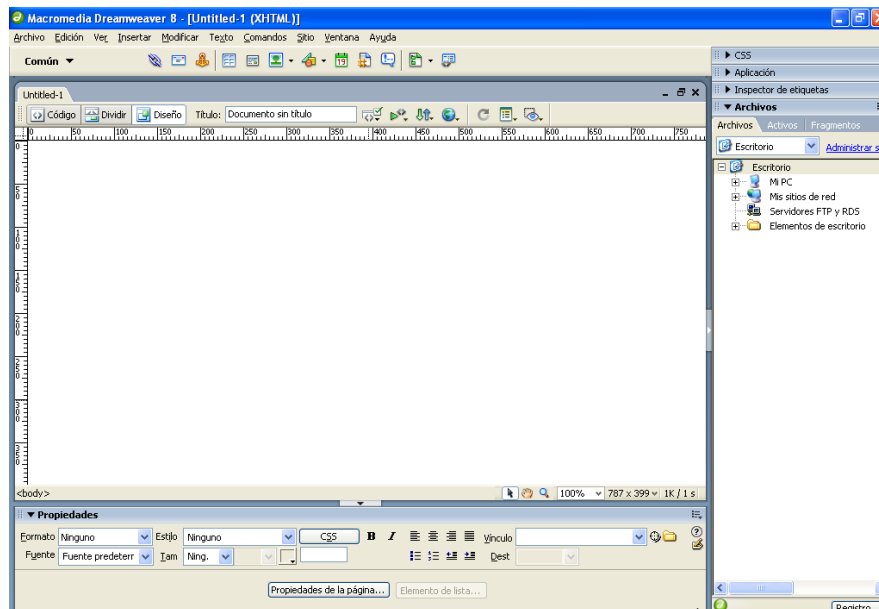
HTML Kodea

- *Loturak* : `Loturaren testua`
`Euskal Herriko Unibertsitatea`
- *E-posta helbideak*
`ainara.larrondo@ehu.eus`

WYSIWYG

■ *Microsoft Frontpage*

■ *Macromedia Dreamweaver*

Artxibo-egitura bat sortzen dute web serbidore batera igotzeko

Blogger, Wordpress, etab.

Edukiak kudeatzeko programak (CMS-ak)

- Ziberkomunikabideek web orrialde finkoekin (txantiloiekin) lan egiten dute (sistemaren **back-end, intranet**)

Ziberkazetari baten lana: datu-base batean (CMS) erregistro bat (informazioa) sartzea (**Eduki kudeatzailea**)

- Web orrialde hauek kontainerrak dira eta informazioa erabiltzailearen pantailan (**interfaz/ front-end**) irudikatzeko balio dute

DoncelXabier

- Contenidos
- eitbcom
 - appsfb
 - Home
 - Actualidad
 - Blogs
 - Betizu
 - Contenidos generales
 - Cultura
 - Buscar Contenidos
 - listado euskalzinema
 - Buscar Streaming Emisora
 - Buscar Noticia
 - Buscar Bertso
 - Buscar Banner Flash
 - Buscar Caja Negra
 - Buscar Link
 - Buscar Encuesta
 - Buscar concurso
 - Crear Contenidos
 - Crear euskalzinema
 - Crear Streaming Emisora
 - Crear Noticia
 - Crear Bertso
 - Crear Banner Flash
 - Crear Caja Negra
 - Crear Link
 - Crear Encuesta
 - Crear Concurso
 - Portal
 - Buscar Destacados
 - Buscar Grupos Contenidos
 - Publicar
 - Publicar en PRE
 - Publicar en Internet

Edición

LISTADO - DESTACADOS

Título

Ordenar por (*) **F. Modificación**

Clasificación **cultura** Modificado hace (días)

Idiomas (*) es eu en fr

Buscar

Mostrar 25 entradas

	Ref.	Título	usuario_mod	f_alta	f_modificacion	cod_cl1	estado
	4819	Cultura-Home	doncel_xabier	04/09/2008 12:37	23/12/2010 09:14	/eitbcom/secciones/cultura/inicio	1
	6106	Kultura-Home_eusk	doncel_xabier	04/09/2008 12:37	22/12/2010 15:01	/eitbcom/secciones/cultura/inicio	1
	562555	Kultura Bonaia home eus	elene	13/12/2010 09:39	22/12/2010 14:15	/eitbcom/secciones/cultura/programas/kulturabono/home	1
	562558	Bono Cultura home cas	elene	13/12/2010 09:39	22/12/2010 14:13	/eitbcom/secciones/cultura/programas/kulturabono/home	1
	7312	Cultura-Bertsolaritza eu	sanjose_tais	04/09/2008 12:37	19/12/2010 12:09	/eitbcom/secciones/cultura/bertsolaritza	1
	565898	Zinema Euskaraz home	elene	17/12/2010 12:01	17/12/2010 14:26	/eitbcom/secciones/cultura/programas/euskalzinema/home	1
	551278	euskalzinema_eusk	elene	04/09/2008 12:37	17/12/2010 12:09	/eitbcom/secciones/cultura/programas/euskalzinema/home	0
	523442	Kultura-Azoka-eus	arzuaga_esti	04/09/2008 12:37	09/12/2010 16:48	/eitbcom/secciones/cultura/programas/azoka/home	1
	523438	Cultura-Azoka-cas	arzuaga_esti	04/09/2008 12:37	09/12/2010 16:14	/eitbcom/secciones/cultura/programas/azoka/home	1
	543122	Kultura-AzokaTB-cas	arzuaga_esti	04/09/2008 12:37	09/12/2010 15:37	/eitbcom/secciones/cultura/programas/azoka/azokatb	1
	543119	Kultura-AzokaTB-eus	arzuaga_esti	04/09/2008 12:37	09/12/2010 15:22	/eitbcom/secciones/cultura/programas/azoka/azokatb	1
	525178	Kultura-Azoka-concurso-cas	arkaitz	04/09/2008 12:37	19/11/2010 16:08	/eitbcom/secciones/cultura/programas	1

TIUSLAJ BIBLIOTECA ADMINISTRATIVA

Contenido Módulos

Idiomas disponibles
Castellano

CANALES Desplegar Actualizar

Crear Editar Borrar

PORTADA

- [243100] 2010
- [341110] 2011
- [462415] 2012
- [584293] 2013
 - [584294] 01
 - [594786] 02
 - [594787] 01
 - [595124] 02
 - [595461] 03
 - [595798] 04
 - [595799] Bizkaia
 - [595800] Bilbao
 - [595801] Margen derech
 - [595802] M. Izquierda-E
 - [595803] Costa
 - [595804] Duranguesado
 - [595805] Llodio-Nervión
 - [595806] Arratia-Nervión
 - [595807] Urbe-Txoriem
 - [595808] Ecos de sociad
 - [595809] Sucesos
 - [595810] Hemendik sari
 - [595811] Política
 - [595815] Sociedad
 - [595816] Euskadi
 - [595817] Estado - Mund
 - [595818] Obituarios
 - [595819] Historias de lo
 - [595820] Ocio y cultura

Contenido

- ContenidoXML
- Destacado
- Ediciónimpresa
- EncuentroDigital
- Encuesta
- Especial
- Galeria
- Humor
- Noticia
- PortadillaHTML
- Promocion
- Script
- Script_mejorado
- Seccion
- Suplemento
- Video

Contacto

CASTELLANO Anadir idioma

CANCELAR GUARDAR

Información principal

Fecha Actualización*

Fecha Edición

Título

Subtítulo

Antetítulo

Firma

Edukiak kudeatzeko programak (CMS-ak)

- Datu-baseetan oinarritutako aplikazioak edo programak (Deia – NUS)
- Ziberkomunikabidearentzat espresuki sortutakoa
- Sartzeko hitzgakoa/kodea
- Interakzio gradu ezberdinak
- Eduki sortaileak
- Abantailak: erraztasuna, denbora aurrezte

Multimediatasuna

Multimediatasuna

- Gaur egun ziber-hedabideetako produktuen arrakasta multimediatasuna ustiatzean datza
- Hipertestuarekin gertatzen den bezala, multimedia baliatzea arlo digitalean baino ez da posible.
- Multimediak garapen motela izan du ziberkazetaritzan, faktore teknologikoen (konektagarritasuna eta banda-zabalera) baita prentsa-enpresen kultura 'testuzale'aren ondorioz.

Multimediatasuna

- Audioen eta bideoen sare-kontsumoa gehitu
 - Ikus-entzunezko komunikabideen atariak (EITB.com, Rtve.es, BBC.com.uk).
 - Bideoak eta audioak eskaintzen dituzten prentsa-enpresak (Berria.info/berriatb, Elpais.com/videos, Elcorreo.com/videos, etab.).
 - Ikus-entzunezko formatura pasatu diren egunkari edo aldizkari digitalak (esaterako, Diari de Barcelona).
 - Interneterako telebista- edo irrati-kate eksklusiboak produzitzen dituzten ziberhedabideak.

Multimediatasuna

Dena den, aukera horiek ez dute zerikusi handirik benetan multimedia diren produktuekin:

* Multimedia ikus-entzunezko elementuz ez ezik, testuz, elementu interaktiboz eta elementu grafikoz ere osatuta dago, ***integratuta*** edo ***nahasian***.

Multimediatasuna

Multimedia-narrazioa aplikatzeko 2 formula:

1. **Justapozizioa**, *alborakuntza*: elementu multimediatikoak nahasten edo erlazionatzen dira loturen bidez. Elementu bakoitza leku ezberdin batean kokatzen da eta, hortaz, bere URLa erakusten du. Emaitza: hipermedia bat (albistea, erreportajea, kronika)
2. **Integrazioa**, elementu multimediatikoak integratzen dira. Loturen bidez erlazionatzen dira baina testuzko eta ikus-entzunezko elementu guztiek URL bera erakusten dute, hain zuzen, pakete interaktibo baten URL-a, non elementu horiek sartuta dauden (Flash, HTML5) (Erreportajea eta infografia)
<http://edant.clarin.com/diario/2009/10/30/conexiones/muro/inicioberlin.html>
<http://www.eitb.eus/multimedia/infografias/infografia-multimedia/klima-aldaketa.html>

Interaktibotasuna Elkarreragina

Interaktibotasuna

- Interaktibotasuna pertsonen arteko elkarreragina edo elkarrizketa da, baita pertsonen eta ordenagailuen artekoa
- Elkarreraginak **audientzia hartzailerako aktibo** bihurtzen du (ondorioak, botere gehiago)

Interaktibotasuna

Interaktibotasun motak ziberhedabideetan:

1. Selektiboa edo nabigatzeko interaktibotasuna:

Oso oinarrizkoa da. hipertestu-loturak sakatzean gertatzen da, nahiz eta edozein aukera interaktibo erabiltzean gerta daitekeen (bilatzaileak eta hemerroteka; pertsonalizazio-aukerak, formularioak, eta abar).

Beraz, loturen, barren edo botoien bidez bideratzen da, erabiltzailearen eta sistemaren arteko elkarreragina bultzatuz.

Interaktibotasuna

- Informazioarekin interakzioan aritzeko jolas-, simulazio- eta murgiltze-formulak
- Sareko hainbat kontakizun interaktibok ordenagailu-jokoen antza dute
- **Simulazioa** eta inguru birtualak. Erabiltzaileak aktiboki parte hartzen du eta kontrol zuzena dauka
- *MSNBC.com*-en “Can you spot the threats?”

Interaktibotasuna

http://www.nbcnews.com/id/34623505/ns/us_news-security/t/can-you-spot-threats#.ViO7GtGheic

Interaktibotasuna

Qué se puede hacer con 25 m²

Planta baja

Planta alta (mezzanine)

- 1 Para crear un mueble pulse sobre él
- 2 Arrástrelos hasta la posición que desee
- 3 Pulse en las flechas para girarlos

Si le sobra alguno, tirelo a la basura

Basura

Mesa para 6

Fuente: Elaboración propia | Gráfico: David Alameda, Xaquín G.V. | e-mail

http://estaticos.elmundo.es/elmundo/2005/graficos/abr/s2/casa_25.swf

Interaktibotasuna

The screenshot shows the elmundo.es website interface. At the top, there is a search bar and navigation links for 'Noticias', 'Edición impresa', 'Tu correo', 'Suplementos', 'Servicios', 'Multimedia', 'Charlas', 'Tienda', and 'Clas'. Below the navigation bar, there is a sidebar with 'Fotos del día' (Album, Vídeos, Mapa del sitio) and 'ULTIMAS NOTICIAS' (España, Internacional, Sociedad, Economía, Deportes, Cultura, Ciencia, Tecnología, 60 segundos, EDICION LOCAL, Madrid, Catalunya, Baleares).

The main content area features a quiz titled 'LSD' with a score of 'Fallos: 2, Aciertos: 3'. The quiz question is: '¿Cuáles de estas sensaciones son provocadas por el LSD?' with options: Alucinaciones, Gran capacidad de concentración, and Sensación de ahogo. A 'Listo' button is visible.

Below the quiz, there is a section titled 'Datos del LSD' with the text: 'Cuadros de papel con un dibujo sobre una cara, que se consumen tragándolos. "Ácido", "Tripio", "Bicho", "Secantes". Las dosis impregnadas en papel son conocidas por su nombre de diseño: "Batman", "Smiley", "Conan"...'. To the right of this text is an illustration of a person sitting at a table with several chairs, one of which has a green LSD tablet on it.

On the right side of the main content area, there is a large graphic of a robot with a red LSD tablet in its head, titled 'Efectos de las drogas'. Below this graphic, there is a section titled 'LSD' with the text: 'Daños en la salud. Alucinaciones ("viaje"). Los usuarios pueden experimentar un "mal viaje", con reacciones de pánico. Pueden revivirse episodios del "viaje" días después de que éste haya terminado. Puede agravar trastornos psiquiátricos persistentes y precipitarlos en personas predispuestas.'

<http://www.elmundo.es/elmundo/2001/graficos/octubre/semana1/drogas/drogas.html>

Interaktibotasuna

CADENA SER

Carrusel Deportivo Programas Emisoras Play SER Siguenos en: f t

La Script

QUIENES SOMOS ULTIMOS PROGRAMAS RSS f PODCAST: @

GOYAS 2015

¿Cuánto sabes de los Goya 2015?

Demuestra cuánto sabes de cine español este año y juega en el Trivial de la SER

#Premios Goya #Premios cine #Academia Cine #Cine español #Cine

ANGELÉS AFUERA | MADRID | 05/02/2015 - 17:14 CET

Vota en el Trivial de la Cadena SER

¿CUÁNTO SABES DE LOS GOYA 2015?

Valorar

Interesante	Indignante
divertida	polémica
sorprendente	aburrida

PREGUNTA 1 DE 14

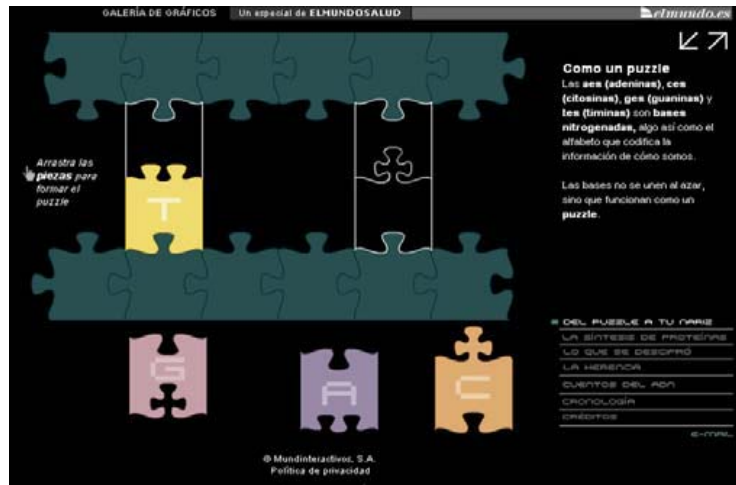
¿Con qué película de Almodóvar debutó el Goya de honor de este año, Antonio Banderas?

Laberinto de pasiones

Entre tinieblas

http://cadenaser.com/programa/2015/02/05/la_script/1423152885_731730.html

Interaktibotasuna

http://www.elmundo.es/especiales/2003/02/salud/genetica/descifrar_la_vida.html

<http://servicios.elcorreo.com/especiales/gernika/cuadro-guernica-picasso/>

Interaktibotasuna

2. Komunikatiboa

Hartzaileen arteko edo komunikabidearen eta hartzailearen arteko elkarreragina bultzatzen du

2.1. Parte hartzeko interaktibotasuna: erabiltzailea beste erabiltzaileekin komunikatzeko balio du, foroetan, iruzkinetan, eta abarretan.

2.2. Interaktibotasun produktiboa edo sortze-interaktibotasuna: erabiltzaileak komunikabideari edukiak bidal diezazkio. Hartzaileak aktiboki parte hartzen du igorle bihur daitekeelako

Ziberkazetaritzaren estiloa eta bereizgarri narratiboak

- **Hipertestualitatea**
- **Multimediatasuna**
- **Interaktibotasuna/elkarreragina**

** Ez dira errealitate independenteak, erlazionatuta daude

Beste ezaugarriak: Memoria

Memoria

- Giza memoria ez bezala, *sareko memoria* mugagabea da eta informazioa erlazionatzeko sekulako gaitasuna du.
- Hemeroteka, datu-baseak eta artxibo fisikoen bidez informazioa metatzeko eta berreskuratzeko aukera
- Denbora- eta espazio-mugak ez egotea aproposa kazetaritzarako
- Hipertestuari esker informazioa edozein momentutan berreskura daiteke.

Memoria

Memorian oinarritutako produktuak

- Kronologiak (*Timeline* aplikazioa)
 - ▶ <http://www.elmundo.es/america/2011/10/11/noticias/1318357809.html>
 - ▶ <http://www.elmundo.es/elmundo/2011/03/28/internacional/1301305817.html>
 - ▶ http://www.elpais.com/articulo/cultura/Cronologia/muertos/encierros/otros/festejos/taurinos/Espana/2003/elpepucul/20100909elpepucul_2/Tes
 - ▶ <http://www.lavanguardia.com/politica/20111019/54233371442/eta-negociacion/index.html>
 - ▶ http://www.elpais.com/articulo/economia/huelgas/generales/democracia/elpepueco/20100614elpepueco_9/Tes
- Efemerideak
 - ▶ <http://enmemoria.lavanguardia.com/historia/el-asesinato-de-john-lennon.html>
 - ▶ <http://www.lavanguardia.com/hemeroteca/20110404/54135488043/50-anos-de-la-conquista-del-espacio.html> (Bideo formatua, astero)

The End